

پروفسور محمود حسابی

فیزیکدان برجسته و دانشمند کم نظیر معاصر ایران در تاریخ 4 اسفند ۱۳۸۱ شمسی زاده شد.

فیزیکدان برجسته و دانشمند کم نظیر معاصر ایران در تاریخ 4 اسفند ۱۳۸۱ شمسی زاده شد.

پدرش (سیدعباس معزالسلطنه) و مادرش (گوهرشاد حسابی) هر دو اهل تفرش بودند. او در سن هفده سالگی، لیسانس ادبیات و در سن نوزده سالگی لیسانس بیولوژی را اخذ نمود. پس از آن در رشته مهندسی راه و ساختمان از دانشکده فرانسوی مهندسی در بیروت فارغ التحصیل شد. در آن دوران با اشتغال در نقشه‌کشی و راهسازی، به امرار معاش خانواده کمک می‌کرد. حسابی در دانشگاه سوربن فرانسه، در رشته فیزیک به تحصیل و تحقیق پرداخت. در سال ۱۹۲۷ میلادی در سن 25 سالگی دانشنامه دکترای فیزیک خود را، با ارائه رساله‌ای تحت عنوان «حساسیت سلول‌های فتوالکتریک» با درجه عالی دریافت نمود. وی، با اندوخته‌ای از دانش روز و کسب مدارج عالی تحصیلی و علمی در چندین رشته مهندسی و مطالعات جامع در علوم پایه به‌عنوان اولین فردی که در ایران دارای دکترای فیزیک بود، به کشور بازگشت. وی فردی بود که برای نخستین بار، موضوع پیشرفت‌های اتمی جهان را در ایران مطرح و توجه افراد را به این مهم جلب کرد که ایران نباید در این رشته علمی، که ترقی آینده جهان بدان وابسته است، از سایر کشورها عقب بماند.

می‌توان پروفسور محمود حسابی را اولین پایه‌گذار انرژی اتمی ایران دانست.

حسابی علاوه بر زبان فارسی، به چهار زبان زنده دنیا یعنی عربی، فرانسوی، انگلیسی و آلمانی نیز تسلط داشت و همچنین در تحقیقات علمی خود از زبان‌های سانسکریت، لاتین، یونانی، پهلوی (زبان ایرانیان باستان)، اوستایی، ترکی، ایتالیایی و روسی استفاده می‌نمود.

نشان «اوفیسیه دولائزبون دونور» و همچنین نشان «کوماندور دولائزبون دونور»، بزرگ‌ترین نشان‌های کشور فرانسه، به وی اهداء گردید. پروفسور حسابی از سوی جامعه علمی جهان به‌عنوان «مرد اول علمی جهان» در سال ۱۹۹۰م برگزیده و در کنگره شصت سال فیزیک ایران در سال ۱۳۶۶ش نیز ملقب به «پدر فیزیک ایران» گردید.

پروفسور سید محمود حسابی سرانجام در تاریخ 12 شهریورماه سال ۱۳۷۱ شمسی در بیمارستان دانشگاه ژنو به هنگام معالجه قلبی، در سن ۹۰ سالگی دار فانی را وداع گفت و بنا به خواسته خودش، در آرامگاه خانوادگی در شهر دانشگاهی تفرش به خاک سپرده شد. عمده خدمات پروفسور محمود حسابی به شرح زیر است: - اولین نقشه‌برداری فنی و تخصصی کشور (راه بندرلنگه به بوشهر) - اولین راه‌سازی مدرن و علمی ایران (راه تهران به شمشک) - اولین مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران - پایه‌گذاری اولین مدارس عشایری کشور - پایه‌گذاری دارالمعلمین و دانشسرای عالی - ساخت اولین رادیو در کشور - راه‌اندازی اولین آنتن فرستنده در کشور - راه‌اندازی اولین مرکز زلزله‌شناسی کشور، راه‌اندازی اولین راکتور اتمی سازمان انرژی اتمی کشور - راه‌اندازی اولین دستگاه رادیولوژی در ایران - محاسبه و تعیین ساعت ایران - پایه‌گذاری اولین بیمارستان خصوصی در ایران، به نام بیمارستان گوهرشاد - شرکت در پایه‌گذاری فرهنگستان ایران و ایجاد انجمن زبان فارسی - تدوین اساسنامه طرح تأسیس دانشگاه تهران - پایه‌گذاری دانشکده فنی دانشگاه تهران - پایه‌گذاری دانشکده علوم دانشگاه تهران - پایه‌گذاری شورای عالی معارف - پایه‌گذاری مرکز عدسی‌سازی اپتیک کاربردی در دانشکده علوم دانشگاه تهران - پایه‌گذاری بخش آکوستیک در دانشگاه و اندازه‌گیری فواصل گام‌های موسیقی ایرانی - پایه‌گذاری انجمن موسیقی و مرکز پژوهش‌های موسیقی - پایه‌گذاری و برنامه‌ریزی آموزش نوین ابتدائی و دبیرستانی - پایه‌گذاری مؤسسه ژئوفیزیک دانشگاه تهران پایه‌گذاری مرکز تحقیقات اتمی دانشگاه تهران - پایه‌گذاری سازمان انرژی اتمی ایران - پایه‌گذاری اولین رصدخانه نوین در ایران - پایه‌گذاری مرکز تعقیب ماهواره‌ها در شیراز - پایه‌گذاری مرکز مخابرات اسدآباد همدان - پایه‌گذاری کمیته پژوهشی فضای ایران - ایجاد اولین ایستگاه هواشناسی کشور (در ساختمان دانشسرای عالی) - تدوین اساسنامه و تأسیس مؤسسه ملی استاندارد - تدوین آئین‌نامه کارخانجات نساجی کشور و رساله چگونگی حمایت دولت در رشد این صنعت - پایه‌گذاری واحد تحقیقاتی صنعتی سفدایی - راه‌اندازی اولین آسیاب آبی تولید برق (ژنراتور) در کشور - ایجاد اولین کارگاه‌های تجربی در علوم کاربردی در ایران - ایجاد اولین آزمایشگاه علوم پایه در کشور